

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczek w kwocie 20.000 zł. i 250.000 zł. w. a.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały z 21. stycznia, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do sprawozdania petycję Reprezentacji powiatu Śniatyńskiego w przedmiocie zezwolenia na zaciągnięcie pożyczki 20.000 zł. na budowę szpitala powszechnego oraz pożyczki 250.000 zł. dla powiatowej kasy oszczędności, przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

Uchwałą z 7. grudnia 1897 postanowiła Rada powiatowa Śniatyńska zaciągnąć imieniem powiatu w Banku krajowym pożyczkę w kwocie 20.000 zł. w. a. na budowę szpitala powszechnego w Śniatynie, tudzież udzielić imieniem powiatu poręki dla pożyczki zaciągnąć się mającej przez Śniatyńską powiatową kasę oszczędności w Banku krajowym w wysokości 250.000 zł. w. a. względnie zaciągnąć imieniem powiatu pożyczek w tejże wysokości dla rzeczony kasy oszczędności.

Zamiar zasilenia powyższej kasy kredytem powiatu, powstał z powodu rozbudzenia kwestyi zmiany statutu Banku krajowego, w myśl której mogłyby kasy oszczędności i kasy zaliczkowe korzystać z kredytu komunalnego w Banku krajowym za poręką Reprezentacji powiatowych. Zmiana ta została rzeczywiście przez Wysoki Sejm dnia 17. stycznia 1898 uchwaloną, jednakże uchwała ta dotąd jeszcze nie została sankcyonowaną jak nie została jeszcze sankcyonowaną uchwała Wysokiego Sejmu co do poręki kraju dla emitować się mających na ten cel obligów komunalnych Banku krajowego.

Założenie wszakże powiatowej kasy oszczędności w Śniatynie nastąpiło głównie w tym celu, by ratować coraz bardziej upadającą ekonomicznie ludność powiatu i tym się tłumaczy niezwykłą wysokość żadanego kredytu, bez którego cel tej instytucji nie tak prędko zostałby osiągnięty; jeśliby wogóle nie został zwichnięty.

Jak najszybsze rozwinięcie akcji rzeczony powiatowej kasy oszczędności i zapatrzenie jej w możliwie najznaczniejszą gotówkę leży bezwarunkowo w interesie powiatu.

Włościanie powiatu śniatyńskiego bowiem mają otwarty nadzwyczaj łatwy kredyt hipoteczny w licznych wyłącznie spekulacyjnych stowarzyszeniach pozakładanych tak w samym powiecie śniatyńskim, jakoteż na Bukowinie.

Kredyt ten jest bardzo drogi, w myśl statutów pobierają stowarzyszenia wysokie procenta i procenta zwłoki, a co gorzej instytucje te nie pilnują regularnej spłaty rat pożyczkowych. Ze zaś włościanie nasi nie nauczyli się dotąd punktualności w uiszczaniu swych zobowiązań, przeto doprowadzani są prędko do ruiny, długi bowiem rosną bardzo szybko a Stowarzyszenia prowadzą na włościanach bezwzględnie kroki egzekucyjne i systematycznie wydziedziczają ich z ojcowizny. Gospodarstw przeznaczonych na wydziedziczenie jest już obecnie 77 jak to stwierdzonem jest w uchwale Rady powiatowej z 7 grudnia 1897.

Przeciwdziałać tym stowarzyszeniom jest jak to wyżej nadmieniliśmy celem nowo powstałej powiatowej kasy oszczędności a to przez udzielanie kredytu taniego i zdrowego konwersję długów zaciągniętych przez włościan w powyższych stowarzyszeniach a zarazem dopilnowanie uiszczania rat zapadłych, czego bezwątpienia spodziewać się można, łącząc podług dotychczasowej energicznej i skutecznej działalności Reprezentacji powiatowej.

Potrzeba zaciągnięcia pożyczki 20.000 zł. jako datku na częściowe pokrycie kosztów budowy szpitala powszechnego, nie ulega żadnej wątpliwości. Szpital dotychczasowy jest mały i stary nie może pomieścić zgłaszających się chorych mimo że jest powszechnym nie odpowiada swemu celowi.

Sprawa budowy tej, ciągnie się już od dłuższego czasu, dla braku odpowiednich funduszków jednak nie może przyjść do skutku i dlatego powiat ze swej strony przyczynić się zamierza datkiem 20.000 zł.

Zezwolenie wszakże na zaciągnięcie powyższych pożyczek, przekracza zakres działania Wydziału krajowego.

Według przedłożonego bowiem Wydziałowi krajowemu wykazów długów obciążających powiat śniatyński z końcem roku 1897 długi te są następujące:

1. Koszta pożyczki 5% zaciągniętej w roku 1893 w Banku krajowym w sumie 50.000 zł. w. na budowę drogi powiatowej Zabłotów-Rożnów	46.632 zł. 31 ct.
2. Reszta z pożyczki zaciągniętej w roku 1894 w sumie 15.000 zł. w. a. z krajowego funduszu drogowego na budowę tejże drogi	10.500 " — "
3. Reszta z 5% pożyczki zaciągniętej w roku 1894 w Banku krajowym w sumie 25.000 zł. na budowy tej drogi	4.000 " — "
4. 5% pożyczka zaciągnięta w roku 1895 w Banku krajowym na ten sam cel w kwocie	15.000 " — "
5. 5% pożyczka zaciągnięta w r. 1895 w Banku krajowym j. w.	10.000 " — "
6. 5% pożyczka zaciągnięta w roku 1896 w Banku kraj. j. w.	3.600 " — "
7. Reszta bezprocentowej pożyczki zaciągniętej w roku 1896 z kraj. funduszu zakładowego na budowę dróg powiatowych w kwocie 3000 zł. j. w.	2.400 " — "
razem	92.132 zł. 31 ct.

Z uwagi jednak, że Wydział krajowy uchwałą z 2. marca 1897 l. 2.480 zobowiązał się zapłacić z funduszków krajowych Bankowi krajowemu reszty pożyczek wymienionych pod 3), 4), 5) i 6) w ogólnej sumie 32.600 zł. w. a., a to z subwencji przyznanej powiatowi przez kraj na budowę drogi powiatowej Zabłotów-Rożnów w wysokości 50% kosztów ogólnych budowy, która to kwota wynosi 66.087 zł. 78 ct. w. a., przeto rzeczywiste obciążenie powiatu z końcem roku 1897 wynosi 59.532 zł. 31 ct. Kwota ta dosięga już mniej więcej 50% ogólnej sumy przypisanych w powiecie na rok 1898 podatków bezpośrednich w kwocie 121.197 zł. 08 ct. w. a. przeto zezwolenie na zaciągnięcie na wstępie wymienionych nowych pożyczek w myśl §. 24. ust. o Repr. pow. udzielone być może tylko w drodze ustawy krajowej.

Uznając przeto potrzebę i użyteczność zaciągnąć się mających pożyczek, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi dwa projekty ustaw, jeden co do zezwolenia na pożyczkę 20.000 zł. na częściowe pokrycie kosztów budowy szpitala powszechnego, a drugi co do zezwolenia na porękę powiatu dla pożyczki 250.000 zł., zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Śniatynie, względnie co do zaciągnięcia tej pożyczki przez samą Reprezentację powiatu, gdyby tego wspomniana Kasa oszczędności uczynić nie mogła.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone ./' projekty ustaw.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 6. lutego 1898.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. J. Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 zł. w. a.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Śniatynie zezwala się w myśl §. 24 ust. o Repr. pow. na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 zł. w. a. na częściowe pokrycie kosztów budowy szpitala powszechnego w Śniatynie.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na porękę powiatu, dla pożyczki 250.000 zł. w. a. zaciągnąć się mającej przez powiatową kasę oszczędności w Śniatynie, względnie na zaciągnięcie tej pożyczki przez sam powiat dla rzeczonej kasy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Śniatynie zezwala się w myśl §. 24 ust. o Repr. pow. na użyczenie poręki powiatu dla pożyczki 250.000 zł. w. a. zaciągnąć się mającej przez powiatową kasę oszczędności w Śniatynie, względnie na zaciągnięcie tej pożyczki przez sam powiat dla rzeczonej kasy.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
